

SAATE

Lähettiläjä: Puheenjohtajisto

Vastaanottaja: Valmistelukunta

Asia: Alustava ehdotus perustuslain luonteiseksi sopimukseksi

---

Valmistelukunnan jäsenille toimitetaan ohessa perustuslain luonteista sopimusta koskeva puheenjohtajiston laatima alustava ehdotus, jonka puheenjohtaja esittää 28.10.2002 pidettävässä täysistunnossa.

Alustava ehdotus

[Tämän tekstin tarkoituksena on havainnollistaa mahdollisen perussopimuksen rakennetta. Sen 1. osassa tiettyjen artiklojen mukaan ottamisesta sekä useiden artiklojen tarkemmasta sisällöstä päätetään valmistelukunnan tulevan työskentelyn pohjalta. Tiettyjen artiklojen mukaan ottaminen tähän tekstiin ei näin ollen millään lailla vaikuta valmistelukunnan keskustelujen tuloksiin.]

PERUSSOPIMUS **EUROOPAN PERUSTUSLAISTA**

A. SISÄLLYS

JOHDANTO

1. OSA: PERUSTUSLAILLINEN RAKENNE

I osasto: Unionin määritelmä ja tavoitteet

1 artikla	[Euroopan yhteisön, Euroopan unionin, Euroopan yhdysvaltojen, Yhdistyneen Euroopan] ¹ perustaminen.
2 artikla	Sen arvot.
3 artikla	Sen tavoitteet.
4 artikla	Sen oikeushenkilöllisyys.

II osasto: Unionin kansalaisuus ja perusoikeudet

5 artikla	Unionin kansalaisuus.
6 artikla	Perusoikeuskirja.

---

¹ Jos unionin nimitys päätetään muuttaa, viittaus "unioniin" on myöhemmin korvattava kaikkialla tekstissä "Euroopan yhteisöllä", "Euroopan unionilla", "Euroopan yhdysvalloilla" tai "Yhdistyneellä Euroopalla".

III osasto: Unionin toimivalta ja toiminta

- 7 artikla Perusperiaatteet: toimivallan perusta, toissijaisuus, suhteellisuus.
- 8 artikla Perusperiaatteiden noudattaminen: rajoitettu toimivalta. Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden noudattamisen valvonta. Unionin oikeuden ensisijaisuus. Tuleva kehitys.
- 9 artikla Toimivaltaluokat: määrittely.
- 10 artikla Yksinomainen toimivalta.
- 11 artikla Jaettu toimivalta.
- 12 artikla Alat, joilla unioni tukee jäsenvaltioiden toimintaa.
- 13 artikla Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka, yhteinen puolustuspolitiikka, poliisi- ja rikosoikeusasioissa toteutettava politiikka.

IV osasto: Unionin toimielimet

- 14 artikla Yhteinen toimielinjärjestelmä sekä unionin toimia varten että jäsenvaltioiden unionin puitteissa yhdessä toteuttamia toimia varten.
- 15 artikla Eurooppa-neuvosto: kokoonpano, asema, tehtävät.
- 15 a artikla Eurooppa-neuvoston puheenjohtajuus.
- 16 artikla Euroopan parlamentti: kokoonpano, tehtävät.
- 17 artikla Neuvosto: kokoonpano, tehtävät.
- 17 a artikla Neuvoston puheenjohtajuus.
- 18 artikla Komissio: kokoonpano, tehtävät (yksinomainen aloiteoikeus).
- 18 a artikla Komission puheenjohtajuus.
- 19 artikla Euroopan kansojen kongressi.
- 20 artikla Euroopan yhteisöjen tuomioistuin.
- 21 artikla Tilintarkastustuomioistuin.
- 22 artikla Euroopan keskuspankki.
- 23 artikla Unionin neuvoa-antavat elimet.

V osasto: Euroopan unionin toimivallan käyttö ja sen toimien täytäntöönpano

- 24 artikla Unionin välineet: esim. unionin lait, puitelait, unionin päätökset (yksityiskohtainen luettelo laaditaan työryhmä 9:n päätelmien pohjalta).
- 25 artikla Lainsäädäntömenettelyt: lakien ja puitelakien hyväksyminen.
- 26 artikla Päätöksiä koskevat hyväksymismenettelyt.
- 27 artikla Täytäntöönpanosäädösten hyväksymismenettelyt.
- 28 artikla Tukitoimien (ohjelmat mukaan lukien) toteuttamismenettelyt; niiden valvonta.
- 29 artikla Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka.
- 30 artikla Yhteinen puolustuspolitiikka.
- 31 artikla Poliisi- ja rikosoikeusasioissa toteutettava politiikka.
- 32 artikla Tiiviimmän yhteistyön toteuttaminen.

VI osasto: Demokratian toteuttaminen unionissa

- 33 artikla Unionin kansalaisten demokraattista yhdenvertaisuutta koskeva periaate.
- 34 artikla Osallistuvan demokratian periaate.
- 35 artikla Euroopan parlamentin jäsenten valintaa koskeva yhdenmukainen vaalilaki.
- 36 artikla Unionin lainsäädäntökäsittelyjen avoimuus.
- 37 artikla Unionin toimielinten äänestyssäännöt; mahdollisuus rakentavaan pidättymiseen ja sen käytön seuraukset.

VII osasto: Unionin rahoitus

- 38 artikla Unionin varat.
- 39 artikla Unionin talousarvion tasapainon periaate.
- 40 artikla Unionin talousarviomenettely.

VIII osasto: Unionin toiminta maailmassa

- 41 artikla Unionin ulkoinen edustus.

IX osasto: Unioni ja sen lähiympäristö

42 artikla Unionin ja sen naapurivaltioiden väliset erityissuhteet

X osasto: Unionin jäsenyys

43 artikla Unioni, johon voivat liittyä kaikki Euroopan valtiot, jotka kunnioittavat ehdottomasti unionin arvoja ja perusoikeuksia ja hyväksyvät sen toimintasäännöt.

44 artikla Unioniin liittymistä koskeva menettely.

45 artikla Unionin jäsenyydestä aiheutuvien oikeuksien väliaikainen pidättäminen.

46 artikla Unionista eroaminen.

2. OSA: UNIONIN POLITIIKAT JA UNIONIN TOIMIEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tässä osassa olisi esitettävä oikeusperustat. Siinä olisi mainittava kullakin alalla sovellettavat toimivaltatyypit (III osasto) sekä säädökset ja menettelyt (V osasto) sen mukaisesti, mitä I. osasta päätetään. Tämän perussopimuksen toisen osan yhteensovittaminen ensimmäisen osan kanssa edellyttää teknisiä muutoksia.

A. SISÄISET POLITIIKAT JA TOIMET

A1. SISÄMARKKINAT

I Henkilöiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus

1. Työntekijät
2. Sijoittautumisvapaus
3. Vapaus tarjota palveluja
4. Viisumi-, turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikka sekä muu henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyvä politiikka

II Tavaroiden vapaa liikkuvuus

1. Tulliliitto
2. Määrällisten rajoitusten kieltäminen

- III Pääomat ja maksut
- IV Lainsäädännön lähentäminen

A2. TALOUS- JA RAHAPOLITIikka

A3. MUITA ERITYISALOJA KOSKEVAT POLITIIKAT

- I Kilpailusäännöt
- II Sosiaalipolitiikka
- III Taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus
- IV Maatalous ja kalastus
- V Ympäristö
- VI Kuluttajansuoja
- VII Liikenne
- VIII Euroopan laajuiset verkot
- IX Tutkimus ja teknologinen kehittäminen

A4. SISÄINEN TURVALLISUUS

Poliisi- ja rikosoikeusasioissa toteutettava politiikka

A5. ALAT, JOILLA UNIONI VOI PÄÄTTÄÄ TOTEUTTAA TUKITOIMIA

- I Työllisyys
- II Kansanterveys
- III Teollisuus
- IV Kulttuuri
- V Koulutus, ammatillinen koulutus ja nuoriso

B. ULKONEN TOIMINTA

- I Kauppapolitiikka
- II Kehitysyhteistyö
- III A1–A4 lukuun kuuluvien politiikan alojen ulkoiset näkökohdat

- IV Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka
  - 1 Ulkopolitiikka
  - 2 Kriisinhallinta
- V Kansainvälisten sopimusten tekeminen

C. PUOLUSTUS

D. UNIONIN TOIMINTA

Institutionaaliset ja menettelyjä koskevat määräykset sekä talousarviota koskevat määräykset¹

3. OSA: YLEISET MÄÄRÄYKSET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET

Viimeinen osasto: Aikaisempien perussopimusten kumoaminen. Oikeudellinen jatkuvuus suhteessa Euroopan yhteisöön ja Euroopan unioniin.

Soveltamisala.

Pöytäkirjat.

Perustuslain luonteisen sopimuksen tarkistusmenettely.

Perustuslain luonteisen sopimuksen hyväksyminen, ratifiointi ja voimaantulo.

Kesto.

Kielet.

---

¹ Institutionaalisten ja menettelyjä koskevien määräysten laajuus tässä osassa riippuu ensimmäisen osan yksityiskohtaisuudesta. Voitaisiin myös ajatella, että näissä määräyksissä käsiteltäisiin ainoastaan toimielinten välisiä menettelyjä ja toimielinten sisäistä täytäntöönpanoa koskevat määräykset voisivat olla pöytäkirjoissa.

B. TEKSTIN SISÄLTÖ LYHYESTI KUVATTUNA

1. OSA: PERUSTUSLAILLINEN RAKENNE

JOHDANTO

I OSASTO: UNIONIN MÄÄRITELMÄ JA TAVOITTEET

1 artikla

- Päätos perustaa [yhteisö, joka on nimeltään Euroopan yhteisö, Euroopan unioni, Euroopan yhdysvallat, Yhdistynyt Eurooppa].
- Euroopan valtioiden unioni, jossa Euroopan valtiot, jotka säilyttävät kansallisen identiteettinsä, sovittavat tiiviisti yhteen politiikkansa Euroopan tasolla ja käyttävät liittovaltion tavoin tiettyjä yhteisiä toimivaltuuksia.
- Unionin moninaisuuden tunnustaminen.
- Unioniin voivat liittyä kaikki Euroopan valtiot, joilla on samat arvot ja jotka sitoutuvat edistämään niitä yhdessä.

2 artikla

Tässä artikkelissa luetellaan unionin arvot: ihmisarvo, perusoikeudet, demokratia, oikeusvaltio, suvaitsevaisuus, velvoitteiden täyttäminen ja kansainvälisen oikeuden noudattaminen.

3 artikla

Unionin tavoitteet.

Tässä artikkelissa määritellään yleiset tavoitteet, joita ovat:

- unionin yhteisten arvojen, etujen ja riippumattomuuden suojaaminen
- taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistäminen
- sisämarkkinoiden sekä talous- ja rahaliiton lujittaminen

- työllisyyden ja sosiaalisen suojelun korkean tason edistäminen
- ympäristönsuojelun korkea taso
- teknisen ja tieteellisen kehityksen edistäminen
- vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen luominen
- yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan sekä yhteisen puolustuspolitiikan kehittäminen unionin arvojen puolustamiseksi ja edistämiseksi kaikkialla maailmassa.

Näihin tavoitteisiin pyrittäessä toimitaan sen mukaan, onko toimivalta kokonaan tai osaksi unionilla vai käyttävätkö jäsenvaltiot sitä yhdessä.

4 artikla

Oikeushenkilöllisyyden nimenomainen antaminen [Euroopan yhteisölle/unionille, Euroopan yhdysvalloille, Yhdistyneelle Euroopalle]

II OSASTO: UNIONIN KANSALAISUUS JA PERUSOIKEUDET

5 artikla

Tällä artiklalla otetaan käyttöön unionin kansalaisuus, ja se myös määritellään siinä: jokainen jonkin jäsenvaltion kansalainen on unionin kansalainen. Jokaisella jäsenvaltion kansalaisella on siis kaksoiskansalaisuus, sekä jäsenvaltion kansalaisuus että unionin kansalaisuus. Hän voi käyttää vapaasti kumpaa tahansa siihen liittyvine oikeuksineen ja velvollisuuksineen.

Artiklassa luetellaan unionin kansalaisuuteen liittyvät oikeudet (liikkuminen, oleskelu, äänioikeus ja oikeus asettua ehdokkaaksi paikallisvaaleissa ja Euroopan parlamentin vaaleissa, diplomaattinen suojelu kolmansissa maissa, vetoamisoikeus sekä oikeus kirjoittaa unionin toimielimille ja saada näiltä vastaus omalla kielellään).

Artiklassa vahvistetaan periaate, jonka mukaan unionin kansalaisia ei saa syrjiä kansalaisuuden perusteella.

6 artikla

Tämä artikla muotoillaan perusoikeuskirjatyöryhmän työskentelyn pohjalta.

Se voi perustua Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklaan.

Siinä voidaan

- joko viitata perusoikeuskirjaan
- tai esittää perusoikeuskirjan sisällyttämistä koskeva periaate, jolloin perusoikeuskirjan artikkelit olisivat jossain muussa osassa perussopimusta tai erityisessä perustuslakiin liitetystä pöytäkirjassa
- tai siihen voidaan ottaa perusoikeuskirjan artikkelit kokonaisuudessaan.

III OSASTO: UNIONIN TOIMIVALTA JA TOIMINTA

7 artikla

Tässä artiklassa esitetään unionin toiminnan periaatteet: unioni toimii perussopimuksen määräysten mukaisesti ja perussopimuksessa sille annetun toimivallan rajoissa, toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita noudattaen.

8 artikla

Artiklassa vahvistetaan periaate, jonka mukaan kaikki toimivalta, joka ei perustuslain määräysten mukaan kuulu unionille, on jäsenvaltioiden toimivaltaa.

Artiklassa määrätään, että unionin käyttäessä sille annettua toimivaltaa, unionin oikeus on ensisijainen.

Siinä vahvistetaan säännöt toissijaisuusperiaatteen ja suhteellisuusperiaatteen noudattamisen valvonnasta. Kansallisten parlamenttien asema mainitaan tässä yhteydessä.

Artiklassa määritellään säännöt, joiden mukaan järjestelmää voidaan mukauttaa (308 artikla).

Siinä määrätään, että jäsenvaltioiden on toimittava lojaalisti yhteistyössä unioniin nähden ja pantava täytäntöön toimielinten antamat säädökset.

9 artikla

Tässä artikkelissa luetellaan unionin toimivaltaluokat.

10 artikla

Tässä artikkelissa luetellaan alat, joilla unionilla on yksinomainen toimivalta.

11 artikla

Tässä artikkelissa luetellaan alat, joilla unionilla ja jäsenvaltioilla on jaettu toimivalta. Siinä vahvistetaan periaate, jonka mukaan unionin toimiessa näillä aloilla jäsenvaltiot voivat toimia vain unionin lainsäädännön asettamissa rajoissa.

12 artikla

Tässä artikkelissa luetellaan alat, joilla unioni tukee tai koordinoi jäsenvaltioiden toimintaa mutta joilla sillä ei ole lainsäädäntövaltaa.

13 artikla

Joillakin aloilla jäsenvaltiot määrittelevät ja panevat unionin puitteissa täytäntöön yhteistä politiikkaa erityissääntöjen mukaisesti. Tässä artikkelissa luetellaan nämä alat.

IV OSASTO: UNIONIN TOIMIELIMET

14 artikla

Tässä artikkelissa:

- määrätään, että unionilla on yhteinen toimielinjärjestelmä;
- määrätään, että kyseisen järjestelmän avulla varmistetaan unionin tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettavien politiikkojen ja toimien yhdenmukaisuus ja jatkuvuus sekä niillä aloilla, joilla unionilla on yksinomainen tai osittainen toimivalta, että niillä aloilla, joilla jäsenvaltiot ovat toimivaltaisia ja harjoittavat toimivaltaansa yhdessä;
- luetellaan unionin toimielimet;
- vahvistetaan periaate, jonka mukaan kukin toimielin toimii perussopimuksessa sille annetun toimivallan rajoissa ja perussopimuksessa kullekin alalle määriteltujen menettelyjen, edellytysten ja tavoitteiden mukaisesti;

- määrätään, että unionin toimielinten on varmistettava hallinnon avoimuus, tehokkuus ja selkeys ja edistettävä sitä;
- vahvistetaan periaate, jonka mukaan toimielinten on keskinäisissä suhteissaan toimittava lojaalisti yhteistyössä.

15 artikla

Tässä artiklassa määritellään Eurooppa-neuvosto, sen kokoonpano ja tehtävät.

15 a artikla

Sen jälkeen kun valmistelukunta on käsitellyt asiaa, tässä artiklassa voitaisiin vahvistaa Eurooppa-neuvoston puheenjohtajuuden kesto ja miten puheenjohtajuus määräytyy sekä puheenjohtajan asema ja tehtävät.

16 artikla

Tässä artiklassa vahvistetaan Euroopan parlamentin kokoonpano ja se, että parlamentin jäsenet valitaan yleisillä välittömillä vaaleilla.

Artiklassa luetellaan Euroopan parlamentin tehtävät ja määrätään, että parlamentti voi jättää komission hallintoa koskevan epäluottamuslauseen. Lisäksi siinä määrätään epäluottamuslausemenettelystä ja sen seurauksista.

17 artikla

Artiklassa vahvistetaan neuvoston kokoonpano ja tehtävät sekä viitataan neuvoston eri alojen kokoonpanoihin.

17 a artikla

Tässä artiklassa vahvistetaan sääntö, jonka mukaan neuvoston puheenjohtajuus määräytyy, ja määritellään puheenjohtajan asema ja tehtävät sekä puheenjohtajuuden kesto.

18 artikla

Tässä artiklassa annetaan komission kokoonpanoa ja tehtäviä koskevat määräykset (mukaan lukien yksinomainen aloiteoikeus). Neuvottelukunnan tulevien tarkastelujen perusteella artiklassa vahvistetaan komissiolle joko rajoitettu kokoonpano tai laajempi kokoonpano ja annetaan myös ratkaisujen tekemistä koskevat säännöt.

18 a artikla

Tässä artiklassa määritellään komission puheenjohtajan asema ja nimeämistapa.

19 artikla

Tässä artiklassa todetaan mahdollisuus perustaa Euroopan kansojen kongressi, määritellään kongressin kokoonpano ja sen jäsenten nimeämismenettely sekä kongressin tehtävät. (Artikla laaditaan valmistelukunnan käsittelyn pohjalta.)

20 artikla

Tässä artiklassa määritellään Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kokoonpano ja toimivalta sekä pääasialliset keinot saattaa asia yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

21 artikla

Tässä artiklassa määritellään tilintarkastustuomioistuimen kokoonpano, toimivalta ja tehtävät.

22 artikla

Tässä artiklassa voitaisiin määritellä Euroopan keskuspankin kokoonpano ja tehtävät sekä EKP:n neuvoston ja johtokunnan kokoonpano.

23 artikla

Tässä artiklassa olisi määrättävä, että Euroopan parlamenttia, neuvostoa ja komissiota avustavat talous- ja sosiaalikomitea ja alueiden komitea, jotka ovat neuvoa-antavia elimiä.

V OSASTO: UNIONIN TOIMIEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

24 artikla

Tässä artiklassa luetellaan eri välineet, joiden avulla unionin toimielimet käyttävät toimivaltaansa.

25 artikla

EU:n lainsäädäntömenettelyjen selkeä kuvaus: lakien ja puitelakien ym. hyväksymismenettelyt.

26 artikla

Selkeä kuvaus päätöksistä yms. koskevista hyväksymismenettelyistä.

27 artikla

Kuvataan menettelyt, joilla unioni panee täytäntöön 24 artiklassa tarkoitetut säädökset, sekä keinot, joilla niiden toteuttamista valvotaan.

28 artikla

Kuvataan menettelyt, joilla EU toteuttaa tukitoimia (ohjelmat mukaan lukien), sekä keinot, joilla niiden toteuttamista valvotaan.

29 artikla

Tässä artiklassa kuvataan yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alan täytäntöönpanomenettelyt.

30 artikla

Tässä artiklassa kuvataan yhteisen puolustuspolitiikan alan täytäntöönpanomenettelyt.

31 artikla

Tässä artiklassa kuvataan poliisi- ja rikosoikeusasioissa toteutettavan politiikan täytäntöönpanomenettelyt.

32 artikla

Tässä artiklassa olisi määriteltävä:

- edellytykset tiiviimmän yhteistyön toteuttamiselle perussopimuksen puitteissa;
- mahdollisesti ne perussopimuksen alat, joilla tiiviimmän yhteistyön mahdollisuus on poissuljettu;
- periaate, jonka mukaan perussopimuksen asiaa koskevia määräyksiä sovelletaan hyväksyttäessä tiiviimmän yhteistyön toteuttamisen edellyttämiä säädöksiä;
- tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvia ja siihen osallistumattomia jäsenvaltioita koskevat velvoitteet.

VI OSASTO: DEMOKRATIAN TOTEUTTAMINEN UNIONISSA

33 artikla

Tässä artiklassa määritellään periaate, jonka mukaan unionin kansalaiset ovat yhtenvertaisia suhteissaan unionin toimielimiin.

34 artikla

Tässä artiklassa todetaan osallistuvan demokratian periaate. Toimielimet varmistavat korkeasteisen avoimuuden, jonka pohjalta erilaiset kansalaisten ryhmittymät voivat osallistua unionin toimintaan.

35 artikla

Tässä artiklassa viitataan pöytäkirjaan, jonka sisältämillä määräyksillä varmistetaan, että Euroopan parlamentin jäsenet valitaan yhdenmukaisella menettelyllä kaikissa jäsenvaltioissa.

36 artikla

Tässä artiklassa vahvistetaan sääntö, jonka mukaan lainsäädäntökäsittelyt Euroopan parlamentissa ja lainsäädäntökokoonpanossa kokoontuvassa neuvostossa ovat julkisia.

37 artikla

Tässä artiklassa vahvistetaan unionin toimielinten päätöksenteossa sovellettavat äänestyssäännöt, mukaan lukien määräenemmistöjen määrittely, sekä mahdollisuus rakentavaan pidättymiseen ja sen käytön seuraukset.

VII OSASTO: UNIONIN RAHOITUS

38 artikla

Tässä artiklassa määrätään unionin talousarvion rahoittamisesta kokonaan omin varoin sekä menettelystä, jolla omien varojen järjestelmä vahvistetaan.

39 artikla

Tässä artiklassa olisi esitettävä talousarvion tasapainon periaate ja talousarvion kurinalaisuutta koskevat määräykset.

40 artikla

Tässä artiklassa olisi

- määrättävä, että kaikista unionin tuloista ja menoista on laadittava arvio kunkin varainhoitovuoden osalta ja että ne on otettava talousarvioon;
- kuvattava talousarvion hyväksymismenettely.

VIII OSASTO: UNIONIN TOIMINTA MAAILMASSA

41 artikla

Tässä määräyksessä olisi vahvistettava, kuka edustaa unionia kansainvälisissä suhteissa, yhteisön jo käyttämä toimivalta huomioon ottaen.

Tässä artiklassa olisi määriteltävä valmistelukunnan työn perusteella yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan edustajan tehtävä ja tuleva asema.

IX OSASTO: UNIONI JA SEN LÄHIYMPÄRISTÖ

42 artikla

Tässä artiklassa voitaisiin määritellä unionin ja sen naapurivaltioiden välinen erityissuhde, jos tällainen suhde päätetään luoda.

X OSASTO: UNIONIN JÄSENYYS

43 artikla

Tässä artiklassa vahvistetaan periaate, jonka mukaan unioniin voivat liittyä kaikki Euroopan valtiot, joilla on sen kanssa yhteiset arvot, joita ne haluavat vaalia yhteisesti, ja jotka kunnioittavat ehdottomasti perusoikeuksia ja hyväksyvät unionin toimintaa koskevat säännöt.

44 artikla

Tässä artiklassa vahvistetaan menettely uusien jäsenvaltioiden liittymiselle Euroopan unioniin.

45 artikla

Tässä artiklassa vahvistetaan menettely, jolla väliaikaisesti pidätetään unionin jäsenyydestä aiheutuvat oikeudet, jos jäsenvaltion todetaan rikkoneen unionin periaatteita ja arvoja.

46 artikla

Tässä artiklassa mainitaan mahdollisuus ottaa käyttöön menettely jäsenvaltion päätöksellä tapahtuvalle vapaaehtoiselle eroamiselle unionista sekä tällaisen eroamisen institutionaaliset seuraukset.

2. OSA: UNIONIN POLITIIKAT JA UNIONIN TOIMIEN

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tässä osassa olisi esitettävä oikeusperustat. Siinä olisi mainittava kullakin alalla sovellettavat toimivaltatyypit (III osasto) sekä säädökset ja menettelyt (V osasto) sen mukaisesti, mitä 1. osasta päätetään. Tämän perussopimuksen toisen osan yhteensovittaminen ensimmäisen osan kanssa edellyttää teknisiä muutoksia.

3. OSA: YLEISET MÄÄRÄYKSET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET

Viimeinen osasto: x artikla

Aikaisempien perussopimusten kumoaminen. Oikeudellinen jatkuvuus suhteessa Euroopan yhteisöön ja Euroopan unioniin.

x + 1 artikla

Perussopimuksen soveltamisala.

x + 2 artikla

Pöytäkirjat: Perussopimuksen liitteenä olevat pöytäkirjat ovat erottamaton osa perussopimusta.

x + 3 artikla

Perustuslain luonteisen sopimuksen tarkistusmenettely.

x + 4 artikla

Perustuslain luonteisen sopimuksen hyväksyminen, ratifiointi ja voimaantulo.

x + 5 artikla

Kesto: Perussopimus tehdään rajoittamattomaksi ajaksi.

x + 6 artikla

Kielet, joilla perussopimus laaditaan ja jotka ovat todistusvoimaisia.
